

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Наш монарх в Берліні.

Столиця над Спрєю прибрала ся в торжественний одяг. Торжество уповнолітнення німецького цесаревича приняло вигляд, якого може не надіят ся сам цесар Вільгельм. А значіне сего торжества піднесли передовсім відвідини нашого монарха. О скільки була несподівана теперішня подорож нашого цесаря, о стільки природна; ніхто не здивував ся, що наш цесар пішов за покликом серця і сю важну хвилю в заприятненім домі Гогенцолерів схотів почтити своєю присутністю.

Що так се розуміють Берлінці і сам цесар Вільгельм, доказує оваційне приняте, яке зготовлено нашому цесареві. Приняте ціхує велика сердечність так серед овацій людности, як і покликами праси. Кождий чує се, що відвідини цесаря Франц-Йосифа не є лише актом куртоазії, але немов помостом між минувшиною а будучністю, тіснійшим сповнем злуки тридержавного союза. Тому має ся подорож політичне значення.

Від початку союза Австрії з Німеччиною багато змінило ся в європейській, міжнародній політиці. Гроза, яка непокоїла обі сі держави з причини агресивної політики Росії, уступила супокійному переконанню, що Росія іде тепер мирним путем, згідно з заявленими мировими інтенціями царя.

Погрози і жажда відплати Німцям зі сторони Франції, уступили розважнійшій, безпристрасній політиці Франції, опертій на союзі з Росією, який Французів скорше утихомирив, ніж побудив до ризиковних, агресивних підприємств.

Італія, що в часах завязаня тридержавного союза не могла найти рівноваги в своїх стремленях межі міжнародною революцією а ідеєю консервативної політики, прилучила ся до австро-німецького союза, як рівна з рівними і в сій спілці позискала найсильнійшу запоруку свого розвою і поваги.

На Балканьскім півострові тоді кишило в наслідок російско-турецкої війни. Росія старала ся розширити там свої впливи аж до цілковитого заволодіння балканьских Славян. Се жареве, що там тліло, могло кождої хвилі перекинути підпал між народи Європи. Тепер небезпечність ся вже минула і хотий на Балканах відносини ще не зовсім уложили ся, однак они перестали бути костью зависти посторонних держав.

І взагалі, цілу європейську політику звернув тридержавний союз у спокійне, широке русло мирного розвою держав, їх скріплення внутр, а на внї звернуло їхню енергію на справу колонізації в далеких частях світа. Так як Росія звернула ся на схід зі своєю «культурною місією», так не лише Франція і Німеччина зі здвоєною енергією звернули ся до колонізаційного діла і будованя залізних доріг в Азії, ба навіть наша Австрія зі своєю мінімальною фльоотою не зрікає ся наміру виробити собі значіне і запевнити торговіці в далеких сторонах.

Таке є значіне тридержавного союза в міжнародній політиці і се мусять признати навіть єго противники. Тридержавний союз опер ся на принципі «збройного мира», довів милітаризм до загального володіння, підніс нечувано кошта здобвеня і придавив горожан тягаровими податками, які ложать на сі ціли. Але будь-що-будь за се дав тридержавний союз безпечний мир, який причинив ся немало до підриємчivosti на всіх полях індустрії. Великий поступ, який розвинув ся перед нашими очима при кінці XIX. столітя — чи він би став був можливий, без сеї оружної запоруки мира? Можна мати на се всілякий погляд. Але важнійшим є питанє: чи дальше істнуванє тридержавного союза є доконечне, є пожадане, коли вже сповнило свою ціль?

На се питанє відповідає «Pester Lloyd» аналогічним питанєм: Чи гребля здовж неспокійної ріки, стає непотрібною, коли ріка в звуженім руслі пливе вже спокійно? Знесіть греблю, а повинь знов залле плодородні береги. Коли-б не стало тепер тридержавного союза, то всі антагонізми, неусмирні контрасти вийшли би на верх, а нещастє за нещастєм звалило би ся на Європу.

Промова пос. Барвіньского

в краєвім Соймі

на засіданю з дня 2. мая 1900 р.

в загальній розправі бюджетовій.

Високий Сойме!

Дні засіданя В. Сойму вже почислені і найпізнійше в суботу маємо закінчити свої наради. Однакже мимо того в тій власне хвилі, коли на дневнім порядку стоїть краєвий бюджет, повинні ми при сій нагоді застановити ся над многими і важними справами, над економічним і фінансовим положенєм нашого краю, а також над політичними справами, котрі відбивають ся з далекого сходу і о наш край. Дятого позволю собі забрати голос, хоть може і залежало би на тім, щоби наради в тім соймі як найскорше були закінчені.

Зачну з кінця. Насамперед пристаю до фінансового закона, який нам предложено. Признаю ся, що поділаю зовсім п'яту точку, що уміщена при кінці фінансового закона, а відносить ся до скликованя сойму в будуччині. — Се є візванє до правительства, щоби в будуччині скликувано сойм в такім часі, аби бюджет міг бути ухвалений перед почином дотичного року і то на так довго, щоби сойм міг особно перевести свої наради. Візванє се є зовсім оправдане, бо теперішня соймова сесія, що відбуває ся тепер, є властиво сесією за рік 1899. Є то, правду сказавши, неправильність, що соймова сесія не може відбувати ся у властивім речивці, а особливо сегорічна сесія скликана в такій невідповідній порі, що соймова робота не могла дійсно видати сподіваних плодів. Коли пригадаєте собі візванє вторічного сойму до краєвого виділу звернене о переведенє як найдалше сягаючих ошадностей, то власне скликанє сегорічної сесії в сїм часі доказує, що се найменше згідне з ошадністю.

Всім відомо, що н. пр. дальматинський і буко-

виньский сойм, не збирали ся для самої ухвали бюджетової провізорії на два дні, як ми тут в грудні м. р., лише ту справу залагоджено в дорозі найвисшої постанови. У нас же для якоїсь дражливости конституційної скликано сойм насамперед в грудні для ухвали бюджетової провізорії на 2 дні, заплачено кошта подорожи около 10.000 зр., скликано потім другий раз сойм, а кошти подорожи вносили знов 10.000 зр., а по руских святах великодних третій раз, то на самі кошта подорожи видано около 30.000 зр. Чи то засада ошадности? Чи то не можна погодити з тими змаганями ошадности, що н. пр. в рубриці XIII. вичеркнено 40.000 корон на меліорациї, в рубр. XV. для позичкового фонду рілньничого 60.000 корон, в рубр. XVI. послідну рату для фонду позичкового промислового 85.000 корон, а замість того видано 60.000 корон на самі кошта подорожи дятого, позаяк треба було аж три рази кошта платити, замість скликати сойм в иньшій порі, коли би лише раз належало ті кошта заплатити. Можна отже було тут заощадити 20.000 зр. або 40.000 корон і тим покрити XIII. рубрику меліораций.

Розумієть ся, що з так розірваної сесії, котра три рази збирає ся по довгих перервах, не можна було сподівати ся успішної роботи. Дятого я тут з особливим натиском підчеркую п'яту резолюцію звернену до правительства, щоби сойм був скликуваний у відповіднім часі і міг все залагодити свої справи перед впливом року. Коли пригадаєте собі, що січень і значна часть лютото вплинули без перешкоди із сторони ради державної, то здає ся мені, що можна було сесією, що розпочала ся в грудні, продовжити на січень і лютий і закінчити сойміві роботи. Однакже того не зроблено з тої лише причини, позаяк наше державне правительство є непорядне і не може собі зробити навіть плану на 2 місяці наперед.

Коли приглянемо ся ближше краєвому бюджетові, іменню фінансовому закону, то кождий мусить признати, що стан краєвих фінансів є дуже невідрадний. Сегорічний недобір виносить 1,171.000 корон, мимо заведених ошадностей далеко сягаючих. Краєвий виділ як-раз пообкрадував рубрики на продукційні ціли, бо на меліорациї, на рілньництво і на промисл. Можна би оправдати хіба справу відроченя залізниць Переворск-Бахор, але обкросеня всіх иньших позицій в той спосіб оправдати не можна, як оправдує ся в справозданю, що нічо злого не стало ся, бо виконанє сих справ відрочено на один рік. Але мимо того, хоч вичеркнено на продукційні ціли 405.174 корон, лишив ся недобір до покритя в висоті 1,171.041 корон. Очевидно супроти того насувало ся бюджетовій комісії питанє, як сему недоборови зарадити. Ту справу обговорювано також в дневникарстві досить широко, а коли я тут подам свою гадку в сій справі, то мушу застеречи ся, що она не є позичена, хоч она появилася у вчерашнім вечірнім виданю «Słowa Polsko-го», бо я вже о тім раньше так думав. Хоч в многих річах з тою часописією не годжу ся, мушу заявити, що після мого погляду затагненє біжучої позички є найвідповіднійше для покритя недобору. Бюджетова комісія радить покрити недобір підвишенєм додатків до податків з 60 на 65 при податку домовім і ґрунтовім, а з 65 на 72 при особистих податках. Се предложене підвишенє споводоване неперечно охотою вторічного сойму, коли навіть селяньскі послы заявили ся

— А все таки Іван злодій — відозвав ся знов Федько Припіл... пан писар не дурно від давна мали на него онкер!...

— Ого! навчимо его! відповів на се пан писар... Я его навчу говорити, що я покрав гроші з податків... Я, пан з панів, крав би ринського або два!... а мудь!... я покажу, хто злодій!

Пан писар не любив Івана Зазулі і тішив ся, що чей зробить его раз не шкідливим, а грошем громадским буде господарити після впадоби. Жалили ся на господарку пана писара і другі люди, але жаден з них не був так смілий, щоби сказати се панови писарови в очи і загрозили, що як річи не поправлять ся, громада не буде терпіти. Один Іван Зазуля стояв втверто за добром громадским і не зважаючи на нічо, боронив его всюди, як міг. — Тому не любив его пан писар. Пан писар був би ще довше кричав, але на розі улиці показав ся Іван Зазуля.

Він йшов поволі, спустивши очи на землю. Твар его була біла як стіна, а в стати его пробивало ся пригноблене. В обох руках ніс він щось завитого в хустку і тулив до грудий.

— Що се він несе? — шептали люди. Певно сумління его гризе... сказала півголосом Феська Погодик... таї несе моє прядиво...

Ніхто не відповів на се, бо Іван зближив ся до гурми і вийшов за війтом і писарем до хати.

Радні засіли за стіл. По середині коло війта засів пан писар. З головою, спущеною в долину, стояв коло дверей з своїм тлумочком Іван Зазуля, а біля него Гринько Черномаз.

— Скажіть же куме Гриньку — відозвав ся війт, як то було з вашим житом?

Тихо, як мак сій, стало в хаті, а Гринько почав оповідати, як прийшов до него Іван за збіжем та не мав гроший, а він ему не хотів дати збіжя на відробок, як рано не стало в комірчині збіжя, а підозріне пало на Івана...

Іван стояв тихо і не ворухнув ся. Его думки були заняті чимсь другим, а з очий котили ся слези.

— А збідніли-б ви куме... відозвав ся війт — якби були пождали тих кілька шісток?

— А правда відозвали ся другі радні — чи збідніли би ви?

— А вам засі до того! крикнув пан писар. Мушу вам сказати, панове радні, що ви мішаєте ся не в своє діло; вам засі до того, чи збіднів би Гринько чи ні, вам тільки питати Івана, чи вкрав! — а як признасть ся, тоді віддати злодія до міста, най его там судять. Я вже то нераз вам говорив, що ви з параграфами, як табака в розі, а поведенці судової і процедури не знаєте ні капки...

Виголосивши таку бесіду, сів пан писар і обтер піт з чола.

Радні замовкли, аж по хвилі відозвав ся один з відважніших: Ов пане писар, ми вас так шануємо, а ви такі неделікатні...

Писар не відповів нічого, а по хвилі спитав війт:

— Щож ви на то скажете, Іване? чи правда се, що ви взяли в Гринька збіжя?

— Правда!... відповів Іван... а лице его ще більше побілело, а очи ще більше вбили ся в землю.

— Ну, то нема що довше балакати! — сказав пан писар. Признав ся до злодійства, так звязати руки, відослати до міста, тай годі...

— Так то і є!... най злодій покутує — додав Гринько Черномаз.

Мов би огнем припекли Івана Зазулю слова Гринька. Він підніс голову, очи у него забігли кровю, а лице спаленіло...

— Я злодій! — крикнув звертаючись до Гринька Черномаза... Мене вязати?... за що? за те, що я хотів дитину спасти від смерти? Его вяжіть!... дивіть він забив мені дитину!... дивіть на Ірода, що не услухав моєї просьби, не зглянув ся на мої слези, відмовив хліба... Дивіть ся тут на трупа!... то він его забив!... і розвинув хустку, а з неї вийяв трілітну спухлу, неживу дитину і положив на столі...

Слезы канули з его очий... Суд скінчив ся. Ніхто з радних не проморив ні слова, а і сам пан писар поблід і мовчки вийшов з радними на двір.

Скоро рознесло ся все поміж гурмою цікавих, що окружили хату... І понесли ся проклони, а не на однім лиці видно було слези...

Було се в місяці маю, місяці соловіїв. Чудово заходило рожеве сонце. З садів озивали ся один по одному соловії, а їх голос лунав гень далеко і широко...

Не бачив сего чудового заходу сонця, не чув щебету соловіїв Іван Зазуля. Поволі вертав він дорогою до дому і поливав слезами неживу дитину.

P. 1890.

K. Зорян.

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

11—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просвіти“).

уділяє позички за платою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місці; до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Священники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еше полісу житеву; обезпечитись можна через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадаве Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

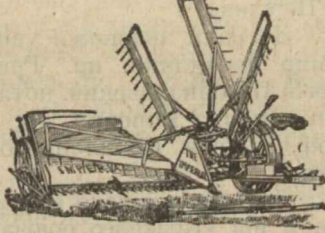
Удїл членський виносить 50 кор., списове 2 кор.
Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністеръ“.

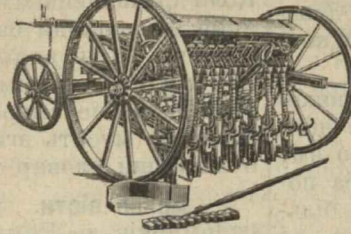
Важне для рільників!
САМОЧИННІ
приряди до підливаня
в ціли
знищення дикого ріпаку
і дикої гірчиці, возячі на більшій площі,
а носячі для менших ужитків.

косярки
до трави, конюшини і збіж.

Розтрясачі кінні до сїна. Грабярки кінні до сїна.

Найліпшою сїваркою
рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s
ново споряджена
„AGRICOLA“
(система пересуваня коліс)
до всіляких насінь і різнородної величини висїву без зміни коліс; на ґрунта гірські і рівнини, дуже легко ходячі, незмірно тревалі, дуже дешеві.

Уможливають дуже велику ошадність в праці, часі і грошах.
Ручні праси до сїна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотярні, млинки до чищення збіжя, триери, плуги, вальці, борони вирабляє і достарчує яко спеціальність з порученем, в найновішій, вибірній за найліпшу узнаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин рільн. особлиеша фабрика прас до вина і машин до овочів.
у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.
Обширні каталоги і численні письма з узнанем — даром.
Заступці і відпродавці пожадани.

8—8

Важне для всіх!

На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені
як також мужеску, дамску і діточу обуву.
виконувє

Чоботи для духовеньства по як найприступніших цінах.

З провінцій вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.